

Suomalaisten suhtautuminen energiansäästöön myönteistä – tiedonpuute ja mukavuudenhalu kapuloina rattaissa

Suomalaiset suhtautuvat energian säästämiseen positiivisesti, mutta asenne ei aina näy käytännön teoissa. Tähän ongelmaan pureuduttiin Tekes-rahoitteisessa DESME-projektissa, jossa tutkittiin miten muotoilun keinoin voidaan vaikuttaa ihmisten energiakäyttäytymiseen.

Suhtautuminen energiansäästöön positiivista

Suomalaiset suhtautuvat pääosin myönteisesti energiansäästöön, ja suurin osa heistä tekeekin ainakin jotain energiaa säästääkseen. Suomalaisten yleisin tapa säästää energiaa on turhien valojen sammuttelu. Elektroniikkalaitteiden stand by – tilan käytön välttämisen hyödyt alkavat myös olla hyvin tiedossa. Reilu kolmannes säästää energiaa ympäristöä suojellakseen, loput rahaa säästääkseen.

Noin viidesosa kuluttajista on erityisen aktiivisia ja pyrkii aina säästämään energiaa arkiaskareissaan. Monilla kuluttajilla aktiivista energiansäästöä estävät mukavuudenhalu ja tiedonpuute. Jopa monet myönteisesti energiansäästöön suhtautuvat kuluttajat ovat sitä mieltä, että energiansäästö ei saisi hankaloittaa arjen askareita. Myös tiedonpuute vaivaa: kuluttajat kaipaavat tietoa tehokkaimmista tavoista säästää energiaa sekä tarkempaa tietoa omasta energiankulutuksestaan. Suuri osa kuluttajista toivoo esimerkiksi mahdollisuutta seurata kotinsa energiankulutusta reaaliajassa.

Viisi erilaista energiankuluttajaryhmää

Tutkimuksessa löydettiin viisi energiankäyttäjätyyppiä, jotka eroavat toisistaan energiansäästämiseen liittyvien asenteiden lisäksi myös todellisen energiakäyttäytymisen ja säästämiseen motivoivien tekijöiden osalta. Käyttäytymisen, asenteiden ja motiivien perusteella näille kuluttajatyypeille annettiin nimet **Intohimoinen ympäristönsuojelija, Aktiivinen energiansäästäjä, Epätietoinen energiankäyttäjä, Välinpitämätön energiankäyttäjä sekä Vastahakoinen energiansäästäjä**. Kuluttajille suunniteltua viestintää ja erilaisia energiansäästön apuvälineitä tulee kohdentaa nykyistä paremmin erilaisten kuluttajien tarpeisiin.

Tuoteideoita energiansäästämisen helpottamiseen

DESME-projektissa kehitettiin neljä energiansäästämistä helpottavaa tuotekonseptia: **Energianäyttö** lisää kuluttajien käsitystä energiankulutuksesta tarjoamalla helposti ymmärrettävää kulutusinformaatiota, **Suihkuanka** huomauttaa ylenpalttisesta suihkuveden käytöstä, **Älykäs avainteline** sammuttaa talon turhat sähkölaitteet kotiväen poistuessa kotoa ja **Energiakasvi** tarjoaa kulutusinformaatiota kasvin muodossa ilman numeroita.

Projektissa kehitetyt konseptit toimivat keskustelun herättäjinä sekä osoituksena siitä miten erilaisia apuvälineitä kotitalouksien energiansäästämiseen voidaan muotoilua hyödyntäen kehittää. Koska energiankuluttajat ovat erilaisia, tarvitaan myös riittävästi erilaisia tuotteita ja palveluita, jotta jokainen löytäisi omaan arkeensa parhaiten sopivan vaihtoehdon.

Suomalaisten kuluttajien suhtautumista energiansäästöön tutkittiin DESME-projektissa, jonka toteuttivat Länsi-Suomen Muotoilukeskus MUOVA (Taideteollinen korkeakoulu/Vaasan yliopisto), VaasaEMG (Vaasan yliopisto) sekä ruotsalainen Interactive Institute. DESME-projektin rahoittivat Tekes, Helsingin Energia, Vaasan Sähkö, CapGemini/Ranska, Bord Gáis/Irlanti, TeliaSonera, Tampereen Sähkölaitos ja Semio.

DESME-projektin englanninkielinen loppuraportti on saatavissa osoitteesta <http://www.muova.fi/desme.html>

LISÄTIETOJA:

Erikoistutkija Sanna Peltonen, MUOVA, 06 357 6336 tai sanna.peltonen@taik.fi

Erikoistutkija Merja Pakkanen, VaasaEMG, 044 0244 251 tai merja.pakkanen@vaasaemg.com

Länsi-Suomen Muotoilukeskus **MUOVA** on Taideteollisen Korkeakoulun ja Vaasan yliopiston yhteinen tutkimus- ja kehityskeskus, joka tarjoaa muotoilu-, tutkimus- ja koulutuspalveluja. www.muova.fi

VaasaEMG on Vaasan yliopistolla toimiva energiamarkkinoihin erikoistunut tutkimusyksikkö. www.vaasaemg.com

Interactive Institute on ruotsalainen tutkimusyksikkö, joka yhdistää tutkimuksessaan taidetta, muotoilua ja informaatioteknologiaa. www.tii.se

MUOVA

vaasa | emg

 INTERACTIVE INSTITUTE